

Minna Tuominen

**VALMISTUNEIDEN PUUTARHATALOUDEN HORTONOMIEN
LISÄKOULUTUSKYSELY**

**VALMISTUNEIDEN PUUTARHATALOUDEN HORTONOMIEN
LISÄKOULUTUSKYSELY**

Minna Tuominen
Opinnäytetyö
Syksy 2015
Puutarhatalous
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu

Puutarhatalouden koulutusohjelma, yrittäjyyden suuntautumisvaihtoehto

Tekijä: Minna Tuominen

Opinnäytetyön nimi: Valmistuneiden puutarhatalouden hortonomien lisäkoulutus kysely

Työn ohjaaja: Paula Syri

Työn valmistumislukukausi ja vuosi: Syksy 2015

Sivumäärä: 33 + 13 liitesivua

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Oulun ammattikorkeakoulun luonnonvara-alan osasto. Puutarhatalouden hortonomien koulutuksen lakattua vuonna 2014, heräsi mielenkiinto selvittää, miten moni Oulun ammattikorkeakoulusta valmistunut hortonomi olisi kiinnostunut saamaan alaltaan lisäkoulutusta.

Tämän työn tarkoituksena oli selvittää valmistuneille lähetetyn kyselyn avulla miten kiinnostuneita lisäkoulutuksesta oltaisiin, mitkä aihealueet herättäisivät eniten mielenkiintoa, mihin aikaan vuodesta ja miten koulutukset toivottaisiin järjestettäväksi. Kyselytutkimuksen tausta-aineistona käytettiin puutarha-alan ammattilehdissä viime vuosina käsitellyjä alan muutoksia ja trendejä.

Kyselyyn saatiin vastaus 23:lta niistä 49 henkilöstä, joille kyselykutsu lähetettiin. Suurin osa kyselyyn vastanneista osoitti mielenkiintoa tarjottavaa lisäkoulutusta kohtaan. Monet toivoivat lisäkoulusta aiheista, joista olivat työelämään siirtyttyään kokeneet omaavansa liian suppeat tiedot ja toivoivat mahdollisuutta syventää opintojaan näissä aiheissa. Lisäkoulutuksien suunnittelijat voivat käyttää näitä kerättyjä vastauksia ja mielipiteitä pohjatietona koulutuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Asiasanat: hortonomit, jatkokoulutus, kyselytutkimus, puutarhatalous

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences

Degree Programme in Horticulture, Option of Entrepreneurship

Author: Minna Tuominen

Title of thesis: Questionnaire to graduated horticulture students regarding additional education

Supervisor: Paula Syri

Term and year when the thesis was submitted: Autumn 2015

Number of pages: 33 + 13 appendices

The employer of this thesis was the School of Renewable Natural Resources of Oulu University of Applied Sciences. As degree programme for horticulture ceased to provide any active classes in 2014, a question of giving additional education for the graduates of the horticulture program was raised.

The purpose of this thesis was to find out by questionnaire how interested the graduates would be in additional education, which possible subjects they found the most intriguing, what time of the year they would prefer to have the courses held and also what type of education they would prefer. The background material used as reference for the questionnaire were topics covered in horticulture trade journals in recent years.

23 responses to the questionnaire were received. The invitation to participate was sent to 49 graduates. The majority of the group who responded showed great interest in attending the possible additional education. Many of the graduates shared the view that their current knowledge, in some subjects that they had found important in working life, was insufficient. They hoped that with the additional courses they could better their abilities in these fields. The answers and opinions shared by the graduates in the survey can be used as background information for the planning and realization of the additional education.

Keywords: horticulturist, further education, questionnaire survey, horticulture

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ	3
ABSTRACT.....	4
SISÄLLYS.....	5
1 JOHDANTO.....	6
2 OULUN AMMATTIKORKEAKOULUN PUUTARHA TALouden KOULUTUSOHJELMA	7
3 PUUTARHA-ALAN KOULUTUSTARPEITA JA TRENDJÄ	9
4 AINEISTO JA MENETELMÄT.....	15
5 KYSELYN TULOKSET	16
6 JOHTOPÄÄTÖKSET.....	28
7 POHDINTA.....	29
LÄHTEET.....	31
LIITTEET	34

1 JOHDANTO

Oulun ammattikorkeakoulussa järjestettiin vuosina 1996–2014 puutarhatalouden ammattikorkeakoulutusta, jossa oli mahdollista suorittaa puutarha-alan ammattikorkeakoulututkinto: hortonomi (amk). Koulutuksen kesto oli 4 vuotta. Puutarhatalouden koulutusohjelman sisäänotto loppui vuonna 2010, mutta koulutusohjelman opetusta Oulun ammattikorkeakoulussa on järjestetty vuoteen 2014 asti.

Puutarhatalouden hortonomin opinnot koostuivat puutarha- ja viheralan teknisistä, biologisista ja kaupallisista osa-alueista. Koulutusohjelman tavoitteena oli kouluttaa alan asiantuntijoita ja yrittäjiä, jotka omaisivat laajat tiedot ja taidot niin alan yritystoiminnasta kuin kasvien viljelystä ja niiden hoitotoimista. Tutkinto rakentui alan perusopinnoista, vapaasti valittavista opinnoista sekä opiskelijan valitseman suuntautumisvaihtoehdon ammattiopinnoista. Osana koulutusta opiskelijan tuli suorittaa myös alansa ammattitaitoa edistävää työharjoittelua sekä opintojen lopuksi tuottaa opinnäytetyö soveltamalla koulutuksestaan saamia tietoja ja taitoja.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli kartoittaa Oulun Ammattikorkeakoulusta valmistuneiden puutarhatalouden hortonomien kiinnostusta järjestettäviin täydennyskoulutuksiin. Lisäkoulutuksien aiheita kyselyyn haettiin puutarha- ja viheralan ammattilehdissä vuosina 2012–2015 käsitellyistä teemoista ja trendeistä. Kyselytutkimuksen avulla selvitettiin, mistä aiheista valmistuneet ovat kiinnostuneita, minkälaista koulutusjärjestelyä he toivoisivat ja mikä koulutuksen ajankohta heille sopisi parhaiten. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Oulun ammattikorkeakoulun Luonnonvara-alan osasto.

2 OULUN AMMATTIKORKEAKOULUN PUUTARHALOUDEN KOULUTUSOHJELMA

Vuonna 1996 Oulun seudun ammattikorkeakoulussa alkoi luonnonvara-alan koulutus yhdellä koulutusohjelmalla, jonka nimi oli Luonnonvara-alan koulutusohjelma. Se sisälsi maisemasuunnittelun ja puutarhatalouden hortonomien sekä myös agrologin opintoja. Luonnonvara-alan koulutusohjelmassa opiskelijat pystyivät valitsemaan opintonsa palveluyritystoiminnan, tuotantotalouden ja tuotekehityksen tai ympäristönhoidon suuntautumisvaihtoehdoista. Osana koulutusta opiskelijan tuli suorittaa myös alansa ammattitaitoa edistävää työharjoittelua sekä opintojen lopuksi tuottaa opinnäytetyö soveltamalla koulutuksestaan saamia tietoja ja taitoja.

Koulutusohjelma muuttui jo vuosina 2001–2002, jolloin luonnonvara-alan koulutus jaettiin maaseutuelinkeinojen, maisemasuunnittelun ja puutarhatalouden koulutusohjelmiin. Tällöin puutarhatalouden opiskelijat pystyivät valitsemaan opintojaan joko yritystoiminnan- tai tuotteistamisen suuntautumisvaihtoehdoista. Tuotteistamisen suuntautumisvaihtoehdon valinneen opiskelijan opinnot keskittyivät tuotteiden ja palveluiden tuomiseen tuotekehityksen kautta markkinoille. Tuotteistamisen suuntausvaihtoehto oli mukana puutarhatalouden koulutusohjelmassa viimeistä kertaa lukuvuonna 2005–2006. Yritystoiminnan suuntautumisvaihtoehdon tarkoituksena oli antaa opiskelijalle riittävät tiedot ja taidot puutarhakasvien viljelystä, tuotannon suunnittelusta ja markkinoinnista, jotta tämä pystyisi toimimaan alalla yrittäjänä.

Vihertuotannon suuntautumisvaihtoehto otettiin ensimmäistä kertaa mukaan vuosien 2005–2006 koulutusohjelmaan. Vihertuotannon suuntautumisvaihtoehdon valinnut opiskelija kykenee opinnot suoritettuaan tuottamaan pienimuotoisia pihasuunnitelmia sekä valvomaan viheralueiden rakentamista ja hoitoa. Hän omaa myös tiedot viheralueilla käytettävien kasvien tuotannosta ja osaa markkinoida niitä.

Puutarhatalouden hortonomin koulutusohjelman rakenne muotoutui lopulliseen malliinsa vuosina 2006–2007. Koulutusohjelma koostui tällöin perusopinnoista, ammattiopinnoista, harjoittelusta ja opinnäytetyöstä. Valittavina suuntautumisvaihtoehtoina olivat yritystoiminnan- ja vihertuotannon

suuntautumisvaihtoehdot.

Perusopinnot antavat opiskelijalle laajan yleiskäsityksen puutarha-alan toiminnasta yhteiskunnassa, työelämässä ja kansainvälisessä ympäristössä. Opiskelija tuli perusopinnoissaan myös omaksumaan alan yleiset teoreettiset perustiedot ja viestinnän taitoja sekä alalla tarpeellisen kielitaidon. Pakollisissa ammattiopinnoissa opiskelijat perehtyvät viljelytekniikkaan kasvihuoneissa ja avomaalla, vihannes- ja marjatuotantoon, kasvinsuojeluun, taimitarhatuotantoon, viheralueiden kasveihin, puutarhayrittämiseen ja markkinointiin. Koulutuksen ammattiopintojen tarkoituksena oli syventää opiskelijan tietämystä alan ongelmakokonaisuuksista ja kehittää tietojen sovelluskykyä siten, että he kykenisivät toimimaan alalla itsenäisesti asiantuntija- ja kehittämistehtävissä tai yrittäjänä.

Harjoittelun opiskelija pystyi suorittamaan joko kotimaassaan tai ulkomailla. Sen tavoite oli perehdyttää opiskelija opastetusti ammatin työtehtäviin ja opintojen käytännön soveltamiseen työelämässä. Opintojen lopuksi opiskelija tuotti opinnäytetyön. Opinnäytetyön tavoitteena oli antaa opiskelijan kehittää valmiuksiaan soveltaa tietojaan ammattiinsa liittyvässä asiantuntijatehtävässä.

3 PUUTARHA-ALAN KOULUTUSTARPEITA JA TRENDEJÄ

Selvitystä varten perehdyin vuosien 2012-2015 puutarha- ja viheralan ammattilehdissä käsiteltyihin teemoihin ja trendeihin. Käytin lähteinäni puutarha-alan ammattilaisille suunnattua Puutarha & Kauppa -lehteä, sekä viheralan ammattilaisille suunnattua Viherympäristö -lehteä. Keräsin näiden ammattilehtien artikkeleista opinnäytetyöni tausta-aineiston sekä kyselyssä ehdottamani lisäkoulutusaiheet.

Kasvinsuojelu

Vuoden 2014 alusta lähtien kaikki ammattimaisesti kasveja viljelevät veloitetaan soveltamaan integroidun kasvinsuojelun eli IPM:n periaatteita. IPM:n tavoitteena on pyrkiä harkittuun ja vastuulliseen torjunta-aineiden käyttöön kasvinsuojelussa, sekä tähdätä pääsääntöisesti ennaltaehkäisemään kasvintuhoojien esiintymistä. Torjunnassa pyritään käyttämään biologisia, kemiallisia ja fysikaalisia torjuntamenetelmiä ja tarkkailemaan kasvintuhoajia aktiivisesti. (Junnila 2012, 5-7.)

Uusi kasvinsuojelulainelaki velvoittaa myös kaikki kasvinsuojeluaineiden ammattikäyttäjät suorittamaan uuden kasvinsuojelulain mukaisen tutkinnon. Tutkintovelvoite koskee kaikkia henkilöitä, jotka joutuvat käyttämään ammatissaan kasvinsuojeluaineita. Metsä-, maa- ja puutarhataloudessa tämä koskee maanviljelijöitä, kasvinsuojelu-urakoitsijoita, maatalous-, puutarha- ja viheraluetyöntekijöitä, kaupapuutarhureita, golfkentän-, rataverkoston ja tiestönhoitajia sekä juurikäävän torjuntaa tekeviä henkilöitä ja kasvinsuojeluaineiden ostajia ja myyjiä. Tutkinnon suorittamista suositellaan myös ruiskutus päätöksen tekijältä, sillä hänenkin olisi edullista tietää kasvintuhoojista, torjuntakynnyksistä ja torjuntakäyttöön hyväksytyistä valmisteista. Kasvinsuojelulain mukaiseen tutkintoon liittyvä kasvinsuojeluaineiden käsittelyä ja käyttöä koskeva koulutus on vapaaehtoinen. Ammattikäyttäjillä uuden tutkinnon suorittamiseen on annettu siirtymäaikaa 26.11.2015 asti ja tutkinto tulee tästä eteenpäin suorittaa viiden vuoden välein. (Tukes 2015, hakupäivä 25.8.2015.)

Uudet marja- ja hedelmäkasvit

Ilmastonmuutoksen Suomen kasvuoloihin mukanaan tuomien muutosten myötä Suomessa menestyvien hedelmäpuulajikkeiden kirjo on alkanut kasvaa. Kasvukokeissa Piikkiössä on löytynyt useita lupaavia lajikkeita kirsikoista, luumuista ja päärynöistä. Kokeilussa olevia lajikkeita on kerätty Venäjältä, muista Pohjoismaista, Baltian maista ja jopa Keski-Euroopasta. Uusilta lajikkeilta toivottavia ominaisuuksia ovat puun talvenkestävyys, hedelmien koko, maku ja kypsyminen. Useimpiin lajikkeisiin toivotaan myös hillittykasvuisia perusrunkoja, jotka helpottaisivat sadon korjuuta. (Kinnanen 2012, 10–11.)

Uudet ryhmäkasvit

Puutarha & Kauppa -lehden artikkelissa Jalkanen, Saviranta ja Soini kertovat uusien ryhmäkasvien lajikevalikoimien kiinnostavan lähes yhtä paljon sekä viljelijöitä, puutarhakauppiaita että ostajia. Viljelyyn valittavia lajikkeita päättäessään tuottajat joutuvat paljolti seuraamaan kuluttajien toivomuksia, mikä voi toisiaan osoittautua haasteelliseksi. Vanhat suosikkilajit pitävät edelleen pintansa, mutta asiakkaat toivovat yhä näyttävämpiä ja helppohoitoisimpia kasveja. Viljelijät ja puutarhakauppiat toivovat kasveilta taudinkestävyyttä ja kannattavaa tuotantoa. Vuosittain uusien kasvilajien ja -lajikkeiden kasvatuskokeita suorittavat viljelijät keräävätkin alan toimijoille arvokasta tietoa kasvien ominaisuuksista. Vuosittain uusia kasvilajeja ja -lajikkeita kokeilevat viljelijät ovat hyvin arvokkaita toimijoita puutarha-alalla, sillä he juuri hankkivat kokemusta viljelystä ja selvittävät uusien kasvien ominaisuuksia. (Jalkanen, Saviranta & Soini 2012, 4-6.)

Ryhmäkasvien valikoimaan tuovat uutta väriä ja ilmettä myös erilaiset lehti- ja yrttikasvit, joiden käyttö koristekasveina on alkanut yleistyä. Lehti- ja yrttikasvien koriste-arvo piilee niiden erikoisen muotoisissa ja värisissä lehdissä. Monimuotoisuutta perinteisiin kukkaistutuksiin ovat tuoneet suosituksi nousseet koristeheinät, jotka toimivat loistavina lisukekasveina. Useat yrtit kestävät myös hyvin hallaa, joten niitä on mahdollista käyttää myös syysistutuksissa. Yrttien ja lehtikasvien ylläpitoa istutuksissa helpottaa myös niiden kukkimattomuus. Kuihtuneet tai sateen liiskaamat kukinnot eivät pilaa niiden koriste-arvoa. (Vuori & Vuori 2012, 10–11; Vuori 2012a, 18-19.)

Sammalten käyttö julkisissa istutuksissa tai puutarhoissa ei omaa vielä vahvaa sijaa Suomen

puutarhakulttuurissa. Tolonen toteaa kuitenkin Puutarha & Kauppa lehden artikkelissaan että puutarhasuunnittelijoiden olisi hyödyllistä perehtyä niiden käyttömahdollisuuksiin muille kasveille haasteellisissa kasvupaikoissa. Sammalet ovat omiaan käytettäviksi alueilla, joissa kasvuolosuhteet ovat niukat ja valoa on vähän. Ammattitaitoinen puutarhasuunnittelija voi sammalten avulla ratkaista haasteellisten puutarhasuunnitelmien ongelmakohtia. (Tolonen 2013, 11.)

Uudet viljelymenetelmät

Perinteisesti taimistoilla puut on kasvatettu joko ruukussa tai pellossa. Nyt Lepaan taimistolla uutena viljelymenetelmänä kokeiluun on otettu Ruotsista lähtöisin oleva harjuviljely. Harjuviljelyssä normaalin katekankaan päälle levitetään suunnilleen kymmenen senttiä leveä ja noin puoli metriä leveä kasvualustakerros. Puiden taimet ladotaan mullan päälle pystyasentoon riittävien etäisyyksien päähän toisistaan ja kiinnitetään tukilankoihin. Taimet juuret peitetään juurenniskaan asti ja sivuilta siten, että juuristo peittyy ja kasvualusta muodostaa harjun. Kastelu harjuviljelyssä onnistuu parhaiten tihkukastelujärjestelmällä. Lopuksi harjujen päälle levitetään katemateriaali. Viljelymenetelmän hyviä puolia on juuriston ja versojen voimakas kasvu, ruukkutaimia pienempi kastelun tarve, taimet tuleentuvat oikeaan aikaan, talvehtivat hyvin ja kasvu alkaa aikaisin keväällä. Menetelmän haasteita on juuriston kasvun suuntaaminen harjun myötäiseksi, kelvollisen katemateriaalin kehittäminen, harjujen painuminen kasvukauden aikana sekä uuden taimityypin markkinoinnin hankaluus. (Vuori 2014a, 19.)

Sähköinen media

Sosiaalinen media on viime aikoina noussut merkittäväksi osaksi ihmisten elämää ja ahkerasti sitä hyödyntävät tuottajat vetoavat myös kuluttajiin. Viestintätoimisto Soprano Communicationsin ja digitaalisen markkinoinnin ajatushautomo Kurion kyselytutkimukseen vastanneiden mukaan Facebook vaikuttaa suuresti suomalaiskuluttajien tekemiin elintarvikevalintoihin. Facebook-viestintä kuluttajien kesken lisää brändin positiivista mielikuvaa ja vaikuttaa kuluttajien ostopäätökseen. Facebookin kautta kuluttajien on myös helpompi jakaa ja suositella suosikkibrändejään ystävilleen. (Markkinointi & Mainonta 2013, hakupäivä 12.1.2015.) Sosiaalinen media ei ole ainoastaan suurten ja kansainvälisten yritysten toimintakanava vaan se

sopii kaiken kokoisille toimijoille. Facebook korvaa hyvin myös nettisivut ja on helpompi ja halvempi luoda. Tärkeintä on luoda hyvä suunnitelma siitä mitä ja milloin Facebook-sivulle lisätään ja se, ettei sivustoa ajatella vain ja ainoastaan mainoskanavana. Facebook ja muutkin sosiaalisen median kanavat antavat toimijoille ja kuluttajille suoran kanavan kommunikoida keskenään ja yritysten olisi hyvin tärkeä oppia käyttämään niitä edukseen. (Jalkanen & Saviranta 2014, 5-6.)

Viherrakentaminen

Viherrakentaminen on alana vahvassa kasvussa. Viheraluerakentajat ry:n vuonna 2012 valmistuneessa jäsenkyselyssä alan työtilannetta pidettiin hyvin positiivisena. Viherkatot, erilaiset hule- ja sadevesien imeytys- ja viivytyssysteemit ovat alkaneet nostaa suosiotaan niin julkisen sektorin kuin yksityisten kiinteistöjen keskuudessa. Alan suurimpina haasteina pidettiin ammattitaitoisen työvoiman puutetta ja laadukasta johtamista. (Viheraluerakentajat ry 2012, 36.) Viherrakentamiseen uusia ulottuvuuksia on tuonut myös kuntan, eli metsänpohjamaton, käytön ja suosion kasvaminen. Materiaalina kunta on hyvä ja helppohoitoinen rikotaan maanpinnan kate julkisessa ja yksityisessä viherrakentamisessa. Kunttaa välittävien yritysten päätuotteita ovat mustikka-, puolukka- ja variksenmarjakunta. Jotkut yritykset kasvattavat itse kuntan tavoin käytettävää varpumattoa. Tämän kaltaisen kuntan kasvattamiseen on mahdollista käyttää sianpuolukkaa, variksenmarjaa, mustikkaa, karpaloa, kanervaa ja erilaisia sammalia. Kosteiden alueiden kuntaksi, esimerkiksi hulevesialueille, sopii suolta nostettu suopursu- ja juolukkakunta. (Vuori 2014b, 20 – 21.)

Viherkatot

Viherkatot ovat edelleen suhteellisen uusi asia Suomen viheralalla. Viherkattoihin liittyvää tutkimusta on tehty laajalti, mutta varsinaisia kattoja ei tutkimuksissa käytettyjen koekattojen lisäksi ole rakennettu vielä paljon. (Suonio 2013, 25.) Viherkattojen toimivuudesta Suomen kaupunkioiloissa tarvittaisiinkin lisää kokemuksia, mutta rakennuttajien ja rakennusliikkeiden kiinnostus viherkattoihin on tähän mennessä ollut vähäistä. Kattojen rakennuskustannukset ovat myös vielä melko korkealla verrattuna niistä saataviin hyötyihin mm. melunvaimentajana ja ilman epäpuhtauksien poistajana. (Salonen 2014, 22–24.)

Energiaratkaisut

Energia on kallista ja välttämätön tekijä maa- ja puutarhailojen toiminnassa. Puutarha & Kauppa -lehden artikkelissa Jalkanen toteaaakin että on yllättävää, että ainoastaan hyvin harva alan toimija on liittynyt tai edes kuullut vapaaehtoisesta maataloille ja kasvihuoneille tarkoitetusta energiaohjelmasta. Ohjelma on käynnistetty vuonna 2009 ja sen päätarkoitus on saada yrityksiä lisäämään energian käyttötehokkuutta. Kasvihuonetuotannon energiankulutus on kuitenkin kehittynyt vuosittain parempaan suuntaan energiaohjelman huonosta suosiosta huolimatta ja monet ovat siirtyneet sulavasti kotimaiseen uusiutuvaan energiaan. Kauppapuutarhaliitto tarjoaa kasvihuoneyrittäjille mahdollisuuden yrityskohtaisen energiasuunnitelman tekemiseen asiantuntijan opastuksella. Yrittäjä ja tekninen asiantuntija käyvät läpi kaikki yrityksen tilat, rakenteet, laitteet ja järjestelmät ja pohtivat lopuksi yhdessä, mitä toimenpiteitä tulisi suorittaa energiatehokkuuden lisäämiseksi. (Jalkanen 2014, 6 – 9.)

Luonnonmukainen tuotanto

Viljelijöiden ja kuluttajien kiinnostus luonnonmukaiseen tuotantoon on viimevuosina ollut kasvussa. Luonnonmukaisen tuotannon osuus koko maan puutarhatuotannosta on kuitenkin vielä vasta noin 2 % niin marjan kuin vihannestenkin viljelyssä. (Karppinen 2014, hakupäivä 20.2.2015.) Keudan Saaren kartanon yksikössä aloitetun luomutuotantoon painottuvan puutarhatalouden perustutkinnon suosio kertoo myös ihmisten kiinnostuksesta luomuun (Rahtola 2014, 7). Ala on kuitenkin edelleen haasteellinen niin tuottajille kuin muillekin toimijoille, jotka pyrkivät erikoistumaan luonnonmukaiseen tuotantoon tai sen eri osa-alueihin. Vuonna 2012 Suomen Luomutukun toimitusjohtaja Petri Hautala antoi vielä hyvin positiivisen kuvan yrityksen tulevaisuudesta. (Vuori 2012b, 14.) Suomen Luomutukku kuitenkin lakkautti toimintansa neljän vuoden yrittämisen jälkeen vuonna 2014 (Kauppalehti 2014, hakupäivä 16.4.2015).

Yhteistyö alan toimijoiden välillä

Yhteistyötä puutarha-alalla toivottaisiin lisäävän edelleen niin koulutuslaitosten ja työelämän kesken kuin alalla työskentelevien toimijoidenkin välillä. Tammikuussa 2014 valmistuneen

puutarha-alan ammatillisen koulutuksen kehittämisstrategian yhtenä tärkeimpänä alan koulutuksen kehittämiskohteena pidettiin oppilaitosten ja työelämän välisen yhteistyön lisäämistä. Koulutuksen kannalta työelämän edustajilta toivotaan yhteistyötä sekä opiskelijoiden työssäoppimispaikkojen tarjoajana, että varsinaisten tutkintojen sisällön suunnittelussa. (Tajakka 2014, 10.)

Puutarha-alalla viljelijöiltä toivottaisiin enemmän yhteistyötä koetoiminnan suhteen. Uusien koriste- ja viljelykasvilajien ja lajikkeiden testaamiseen tarvittaisiin ammattitaitoisten ja sinnikkäiden viljelijöiden yhteistyöverkosto, joka jakaisi keskenään tietoa viljelykokemuksista erilaisissa kasvuolosuhteissa. Viljelijöiden kiinnostusta koeviljelyihin voitaisiin kohottaa viljelijäsopimuksilla jälleenmyyjien kanssa, mikä takaisi viljelijälle varmuuden tuotteiden vastaanotosta. (Jalkanen, Saviranta & Soini 2012, 6; Vilander 2014, 18.)

Asiakaspalvelu

Vahvistamalla asiakaspalvelutaitojaan yritys kykenee paremmin vastaamaan asiakkaiden haasteisiin ja tarjoamaan heille laadukkaampaa palvelua. Pirilän Kukkatalossa asiakaspalvelun tehostamista varten koko yrityksen henkilökuntaa koulutettiin aiheesta useaan otteeseen. Asiakaspalvelukoulutuksia pohjustettiin kyselyillä, joita lähetettiin Kukkatalon työntekijöille, myymälävastaaville ja asiakkaille. Kyselyissä tiedusteltiin kaikkien ryhmien omaamaa mielikuvaa asiakaspalvelun tasosta myymälöissä. Koulutustilaisuuksissa työntekijöille tehtiin myös mm. Disc-luonneanalyysit koulutusseminaarien lisäksi. Koulutuksien lopuksi jokaiselle myymälälle suunniteltiin omat kehityssuunnitelmat. Koulutus koettiin onnistuneeksi ja sen todettiin myös lisänneen työntekijöiden aktiivisuutta ja omatoimisuutta myymälöissä. (Pirhonen 2015, 13.)

Puutarhatarhamyymälöiden asiakaspalvelun laadun selvittäminen saattaa olla myös lähtöisin muualtakin kuin yrityksistä itsestään. Saksassa Palvelulaatuinstituutti tutki n-tv televisiokanavan toimeksiannosta useiden maassa toimivien puutarhamyymäläketjujen ja -osuuskuntien asiakaspalvelun tasoa. Liikkeiden arviointi suoritettiin salaa niin sanottujen haamuasiakkaiden toimesta. Hyvän palvelun mittareiksi arvioijat laskivat palvelun tehokkuutta, työntekijöiden ystävällisyyttä ja asiantuntevuutta. Myymälän ulkoasua arvioitiin myös osana hyvää asiakaspalvelua. Pisteitä annettiin siististä ja hyvistä kulkureiteistä myymälässä, kasvivalikoiman laajuudesta, selvistä hintamerkinnoista ja tarjosten esiintuonnista. (Soini 2015, 13.)

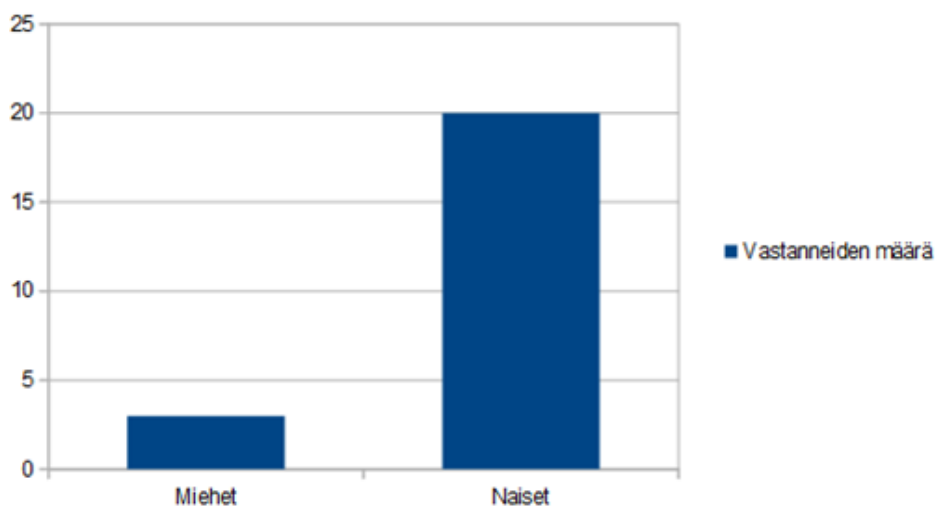
4 AINEISTO JA MENETELMÄT

Toteuttamani kyselyn (LIITE 2) kohderyhmä oli Oulun ammattikorkeakoulusta valmistuneet puutarhatalouden hortonomit. Kyselyssä vastaajia pyydettiin kertomaan muutamia perustatietojaan, mutta päätarkoituksena oli kartoittaa miten kiinnostuneita valmistuneet hortonomit olisivat oman alansa lisäkoulutuksesta ja mitkä aihealueet kiinnostaisivat heitä eniten. Kyselyn toteutuslunaan käytin Webropol kyselytyökalua. Webropol on sähköisten kyselytutkimuksien tekoon erikoistunut kysely- ja raportointityökalu (Webropol Oy, 25.08.2015). Kutsu kyselyyn lähetettiin sähköpostitse 74:lle Oulun ammattikorkeakoulusta valmistuneelle puutarhatalouden hortonomille. Kyselyyn kutsuttiin ne hortonomit, joilta löytyi sähköpostiyhteystiedot. Vastausaikaa annettiin kaksi viikkoa, alkaen 6.10.2014 ja päättyen 19.10.2014.

5 KYSELYN TULOKSET

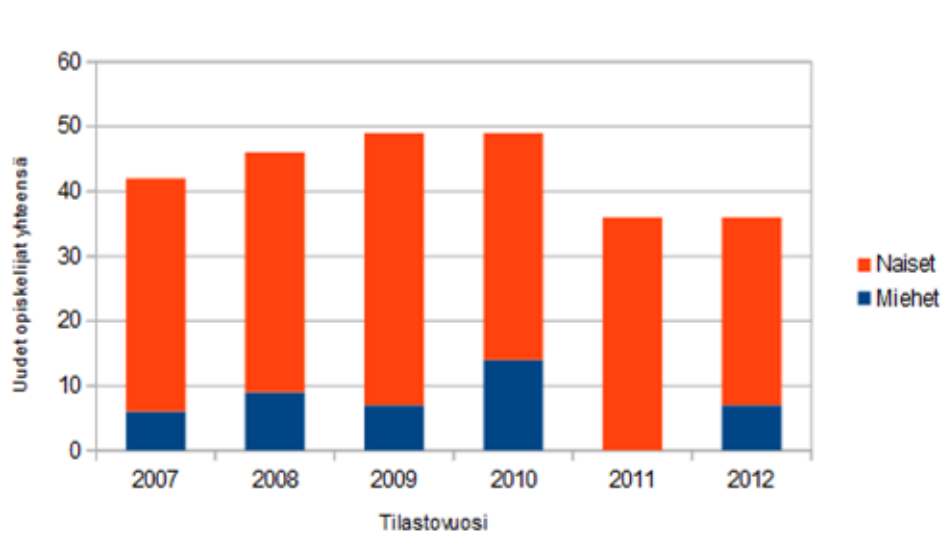
Alun perin sähköpostitse lähettämästäni 74 kyselykutsusta sain onnistuneesti lähetettyä 49. 25 kyselykutsua palautui takaisin, koska ilmoitetut sähköpostiosoitteet eivät vastaanottaneet lähetettyä viestiä. Kaiken kaikkiaan vastauksia saatiin vain 23 henkilöltä eli kyselyn vastausprosentti oli noin 46 %.

Kyselyyn vastanneista henkilöistä miehiä oli 3 ja naisia 20. (KUVIO 1).

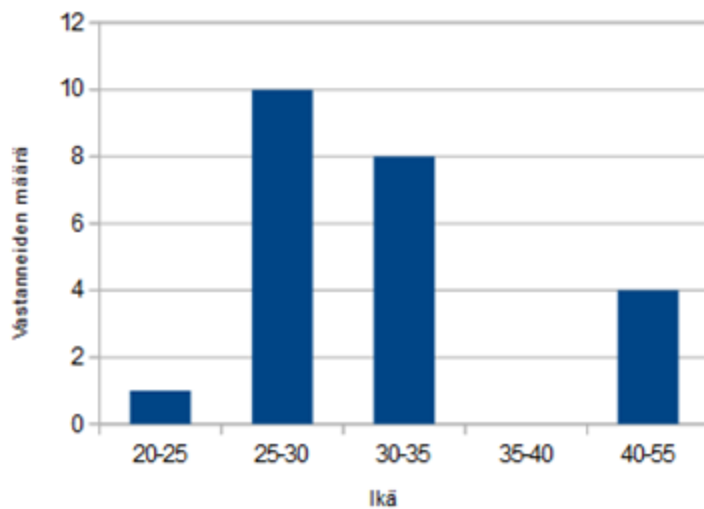
KUVIO 1. Vastanneiden sukupuolijakauma (n = 23)

Hortonomikoulutukseen hakeutuvien opiskelijoiden lukumäärästä naisten osuus on yleisesti ollut aina huomattavasti suurempi kuin miesten (KUVIO 2).

KUVIO 2. Oulun ammattikorkeakoulun hortonomikoulutuksen aloittaneiden uusien opiskelijoiden sukupuolijakauma

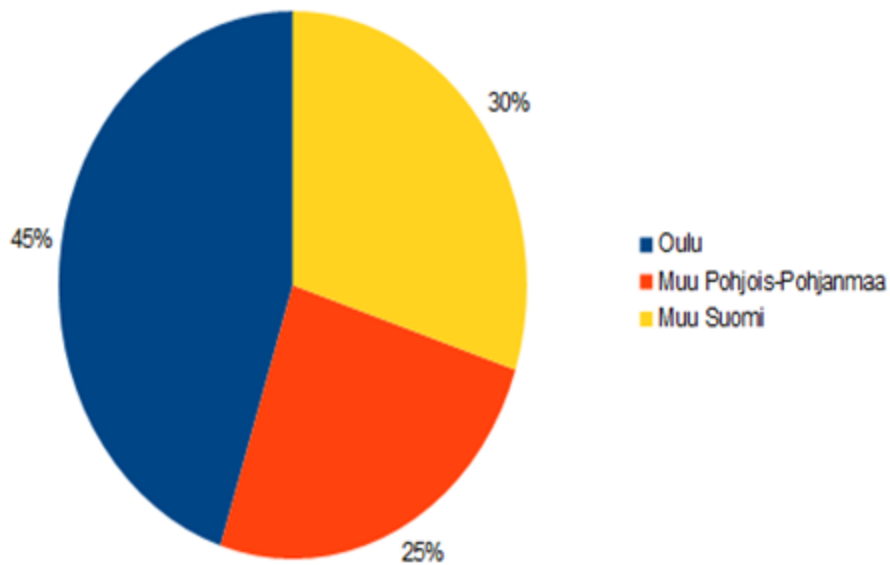
Kyselyyn vastasi henkilöitä useasta ikäryhmästä (KUVIO 3). Ylivoimaisesti suurin enemmistö, noin 78 % vastanneista kuului ikäryhmiin 25–30 ja 30–35.

KUVIO 3. Vastanneiden ikäjakauma (n = 23)

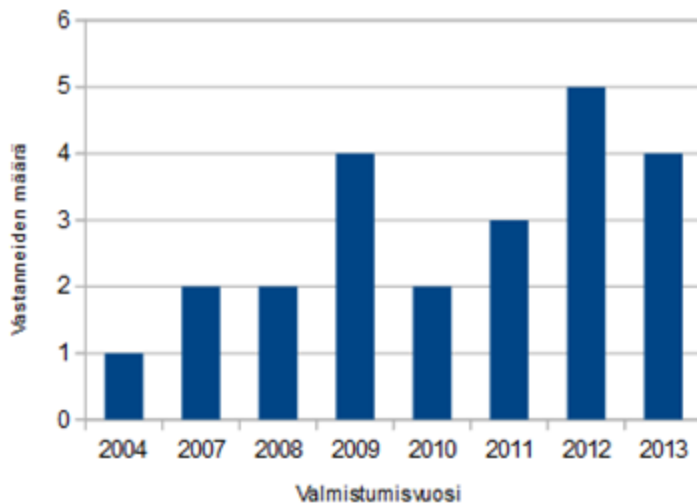
Kyselyyn vastanneista 19 henkilöä ilmoitti nykyisen kotipaikkansa (KUVIO 4). Vastanneista 45 % ilmoitti asuvansa Oulussa ja 25 % muualla Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa. Loput 30 %

vastanneista asui muualla Suomessa. Yksi vastanneista ilmoitti vastauksessaan kaksi asuinpaikkaa.

KUVIO 4. Vastanneiden nykyiset asuinpaikat (n = 19)

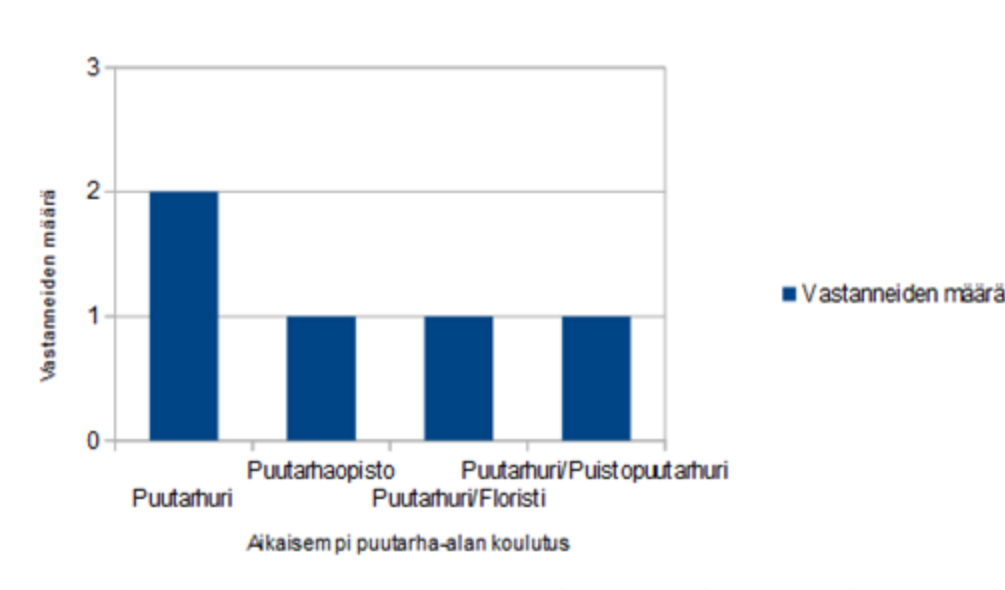
Eniten vastauksia kyselyyn saatiin aivan lähivuosina valmistuneilta, mutta jopa yhdeltä kymmenen vuotta sitten valmistuneelta hortonomilta (KUVIO 5).

KUVIO 5. Vastanneiden valmistumisvuodet (n = 23)

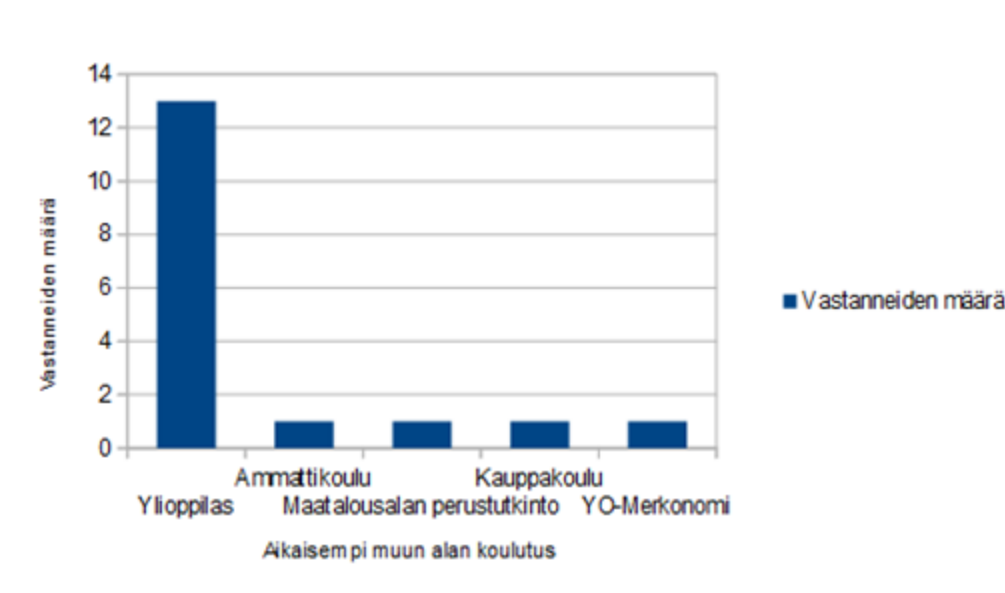
Kyselyyn vastanneista viidellä oli aikaisempaa kokemusta tai koulutusta puutarha-alalta ennen hakemistaan hortonomikoulutukseen (KUVIO 6). Puutarhurin koulutuksen oli suorittanut heistä

neljä. Puutarhurin opintoja oli kahdella, joista toisella oli floristin ja toisella puistopuutarhurin opintoja. Yksi vastanneista kertoi opiskelleensa puutarhaopistossa.

KUVIO 6. Hortonomikoulutuksesta valmistuneiden aikaisempi koulutus puutarha-alalta (n = 5)

Suurimmalla osalla kyselyyn vastanneista ei ennen hortonomikoulutukseen hakeutumista ollut aikaisempaa taustaa puutarha-alta (KUVIO 7). Ylioppilaspohjalta hortonomikoulutukseen hakeneita oli 56 % ja muilta koulutus pohjilta 17 % vastanneista.

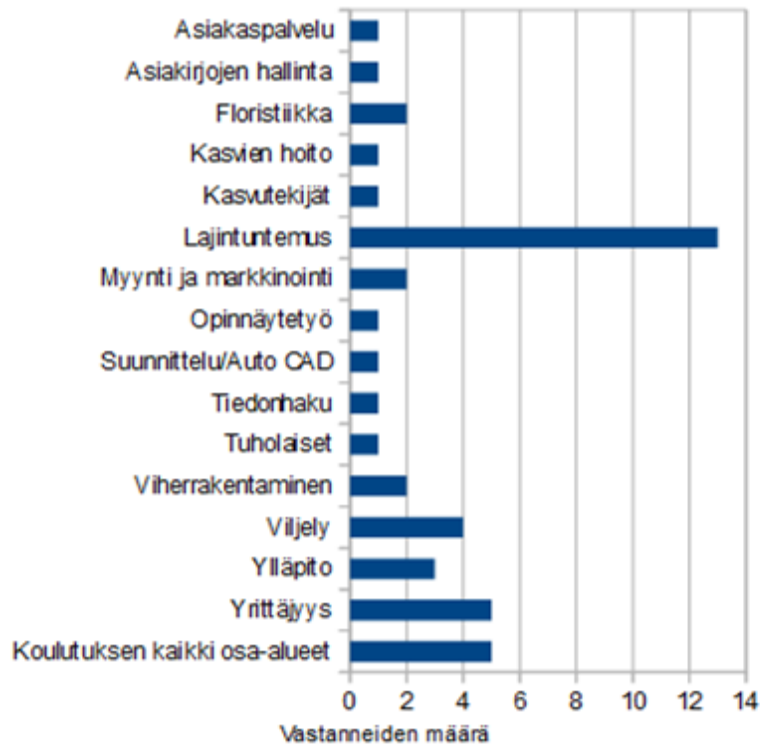
KUVIO 7. Hortonomikoulutukseen hakeneiden aikaisempi muun alan koulutus (n = 17)

Nykyistä työtilannettaan kuvailevassa monivalintakysymyksessä vastaajat saivat valita viidestä vastausvaihtoehdosta omaa tämänhetkistä tilannettaan parhaiten kuvaavat vaihtoehdot.

Kahdeksan henkilöä kertoi olevansa puutarha-alalla sesonkintöissä ja neljä henkilöä oli puutarha-alalla ympärivuotisissa töissä. Kolme valmistunutta hortonomia omisti ja työskenteli omassa puutarha-alan yrityksessään. Kokonaan muissa kuin puutarha-alan töissä oli vastanneista kuusi henkilöä ja vanhempainlomalla tai työttömänä oli neljä henkilöä.

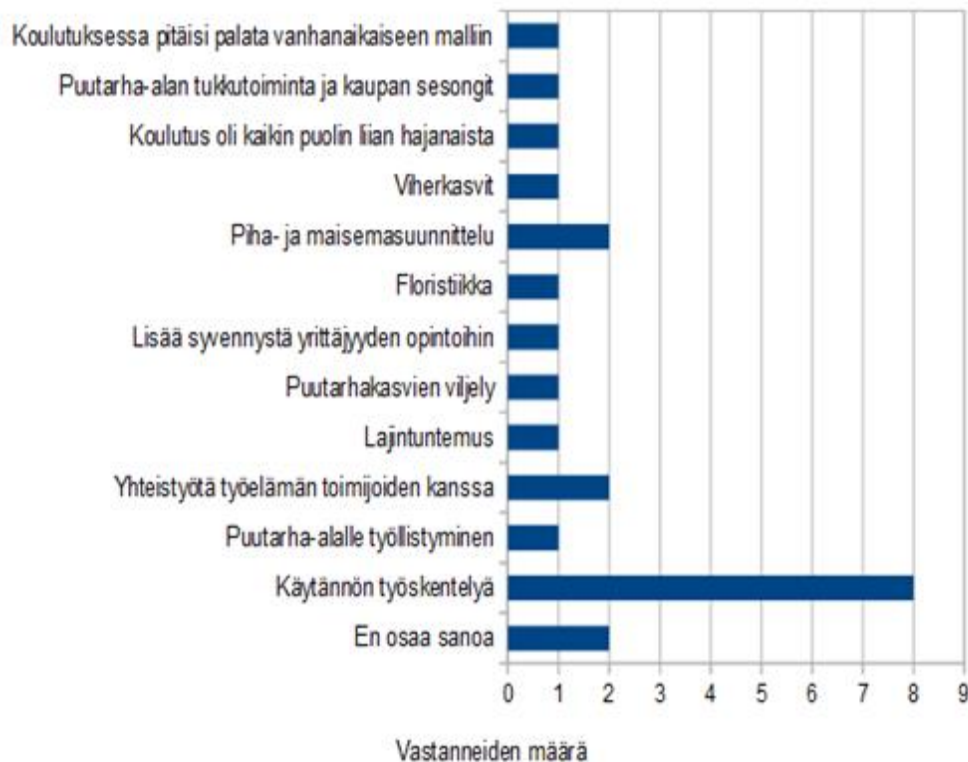
Niiltä valmistuneilta, jotka olivat tällä hetkellä töissä muualla kuin puutarha-alalla, tiedusteltiin kokivatko he hortonomin koulutuksensa työssään hyödylliseksi. Tähän saatiin vastaus seitsemältä henkilöltä ja heistä viisi koki hortonomin opintonsa hyödylliseksi nykyisessä työpaikassaan. Vastaajat saivat myös vapaaehtoisesti tarkentaa syitä, miksi he eivät olleet tällä hetkellä koulutustaan vastaavassa työssä. Kahdeksasta vastanneesta puolet mainitsi syyksi alan ympärivuotisten töiden vähyyden. Loput vastanneista antoivat yksittäisiä syitä, kuten töiden kausiluontoisuuden ja huononpalkkauksen. Yksi vastanneista kertoi vaihtaneensa paremmin työllistävään alaan.

Vastaajien annettiin vapaasti tuoda ilmi niitä opinnoistaan saamia tietoja, jotka he kokivat työelämässään hyödyllisimmäksi (KUVIO 8). Yhteensä mainittiin lähes parikymmentä seikkaa, useilta opintojen osa-alueilta. Ylivoimaisesti hyödyllisimmäksi opinnoissa saaduista tiedoista koettiin lajintuntemus. Yrittäjyyden, viljelyn sekä ylläpidon osa-alueet koettiin myös edullisiksi. Viisi henkilöä mainitsi myös yksinkertaisesti kaikkien hortonomiopinnoista saatujen tietojen hyödyttävän heitä. Muut aiheet saivat vain satunnaisia mainintoja.

KUVIO 8. Hortonomikoulutuksesta saatuja tietoja joita pidettiin hyödyllisimpinä työelämässä (n = 23)

Koulutuksen puutteellisuuksia kuvaillessaan suurin osa vastanneista olisi toivonut koulutukseen lisää käytännön työskentelyä (KUVIO 9). Pari ihmistä ehdotti myös piha- ja maisemasuunnittelun osuuksien lisäämistä, sekä koulutuksen ja työelämän toimijoiden yhteistyön kehittämistä. Suurimman osan muista mainituista puutteellisista osa-alueista mainitsi ainoastaan yksi henkilö, joten aihepiirit olivat moninaisia. Eräs vastaajista mainitsi, että koulutuksen tasoa kehitettäisiin parhaiten, jos hortonomikoulutukseen hakevilta vaadittaisiin alustavasti puutarhurin koulutus ja alan työkokemusta ennen kuin he pääsisivät opiskelemaan hortonomiksi.

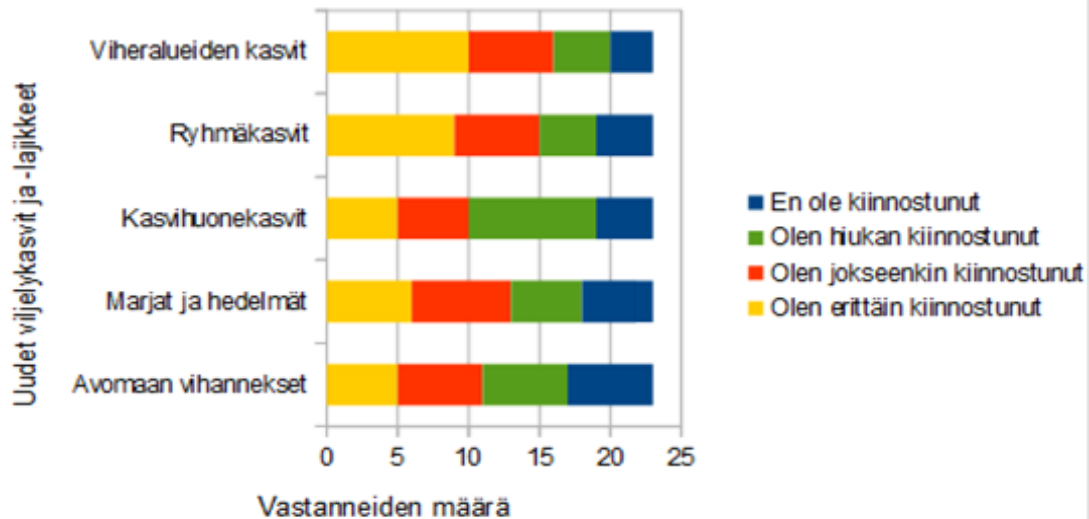

KUVIO 9. Hortonomikoulutuksessa koettuja puutteita (n = 23)

Itse täydennyskoulutuksesta kiinnostuneita ilmoitti olevansa 18 henkeä eli noin 78 % vastanneista. Yksi vastanneista vastasi, ettei ollut kiinnostunut varsinaiseen koulutukseen osallistumisesta, mutta ilmoitti kyselyssä ne täydennyskoulutuksen aiheet, joita piti mielestään kiinnostavina.

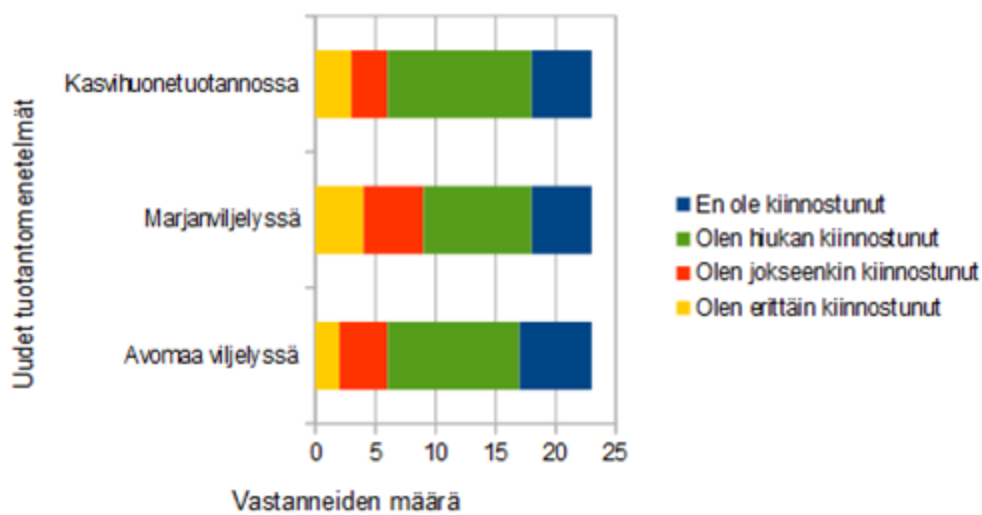
Kyselyyn vastanneet saivat arvioida kiinnostustaan kuhunkin aiheeseen asteikolla 0 – 3. Diagrammien pitämiseksi selkeinä vastaukset tuotiin esiin pienemmissä, tiettyihin osa-alueihin jaetuissa diagrammeissa.

Täydennyskoulutus uusista viljelykasveista ja lajikkeista kiinnosti yli 73 % vastanneista kaikkien kasviryhmien kohdalla (KUVIO 10). Eniten kiinnostusta osoitettiin uusien viheralueiden kasveihin ja ryhmäkasveihin. Vähiten vastanneiden kiinnostusta herättivät uudet avomaavihannekset.

KUVIO 10. Kiinnostus täydennyskoulutukseen uusista viljelykasveista ja -lajikkeista (n = 23)

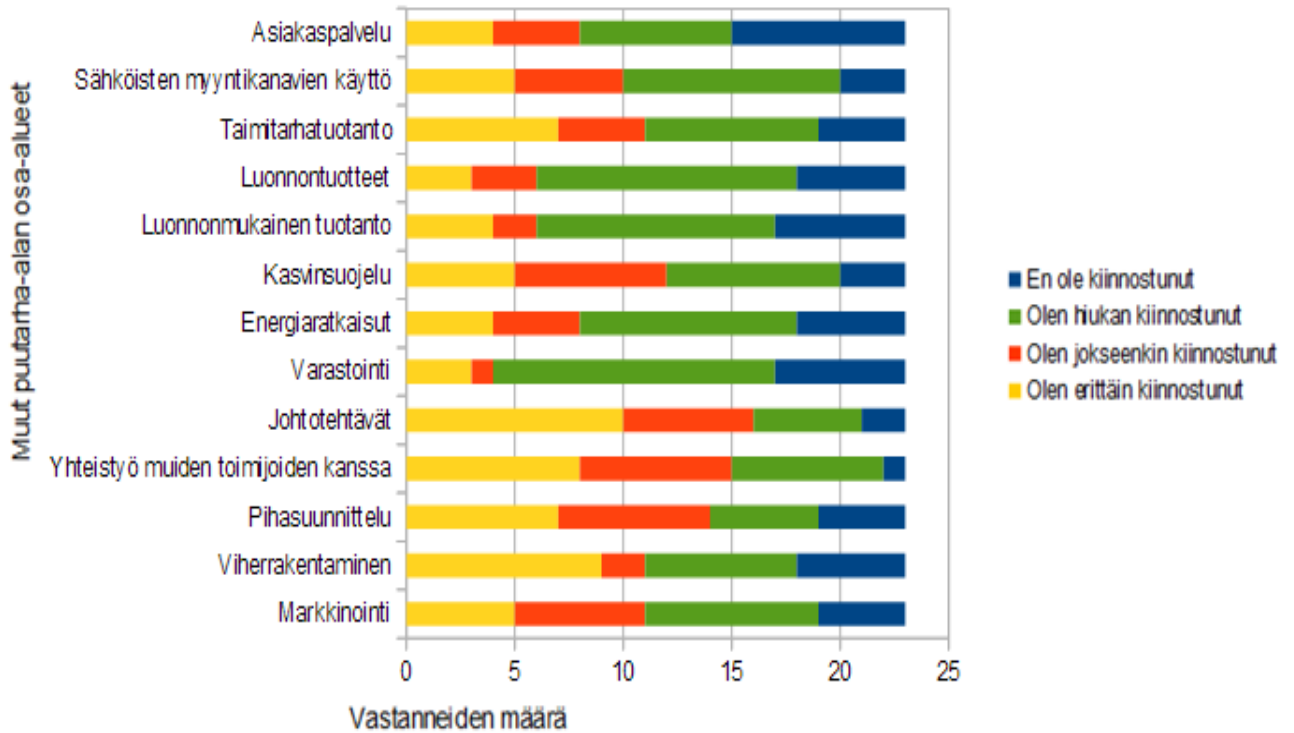
Uudet tuotantomenetelmät kiinnostivat varteen otettavasti vain pientä osaa kyselyyn vastanneista (KUVIO 11). Mielenkiintoisimmaksi aiheeksi tuotantomenetelmien osa-alueesta koettiin marjanviljelyn tuotantomenetelmät.

KUVIO 11. Kiinnostus täydennyskoulutukseen uusista tuotantomenetelmistä (n = 23)

Alan muilta merkittäviltä osa-alueilta kiinnostavimmiksi aiheiksi nousivat johtotehtävät, verkostoituminen muiden alan toimijoiden kanssa ja pihasuunnittelu (KUVIO 12). Vastanneiden kiinnostus kaikkia lisäkoulutusaiheita kohtaan oli keskimäärin yli 65 %. Vähintään kiinnostusta

osoitettiin asiakaspalvelukoulutukselle.

KUVIO 12. Kiinnostus täydennyskoulutukseen muilta puutarha-alan osa-alueilta (n = 23)

Vastanneet saivat kyselyssä myös vapaasti kirjoittamalla tarkentaa täydennyskoulutustoiveitaan (TAULUKKO 1). Tässä eniten mainintoja sai viherrakentaminen ja suunnittelu. Monet toivoivat myös viljely- ja koristekasvilajien ja lajikkeiden esittelyä, tunnistusta ja niiden viljelyteknikoita. Ammattitaidon ylläpitoon tähtäävät yleiskurssit alan uusista tuulista saivat vastanneilta myös kannatusta.

TAULUKKO 1. Vastanneiden täydennyskoulutustoiveiden täsmennyksiä

Viherrakentaminen ja suunnittelu	6
Puutarhakaupan, taimitarhojen ja viheralueiden uudet kasvit ja niiden tuntemus	5
Ammattitaidon ylläpito	5
Kasvihuone-, taimitarha-, avomaavihannesten ja marjojen viljelyteknikat	5

Pihasuunnittelu	4
Markkinointi, kaupankäynti ja asiakaspalvelu	3
Yrityksen johtotehtävät ja kehittäminen	2
Verkostoituminen	1
Marjojen ja vihannesten avomaaviljelyn kannattavuus	1
Monialayrittäjyys	1
Parveke- ja palstaviljely	1
Vihersisustaminen	1

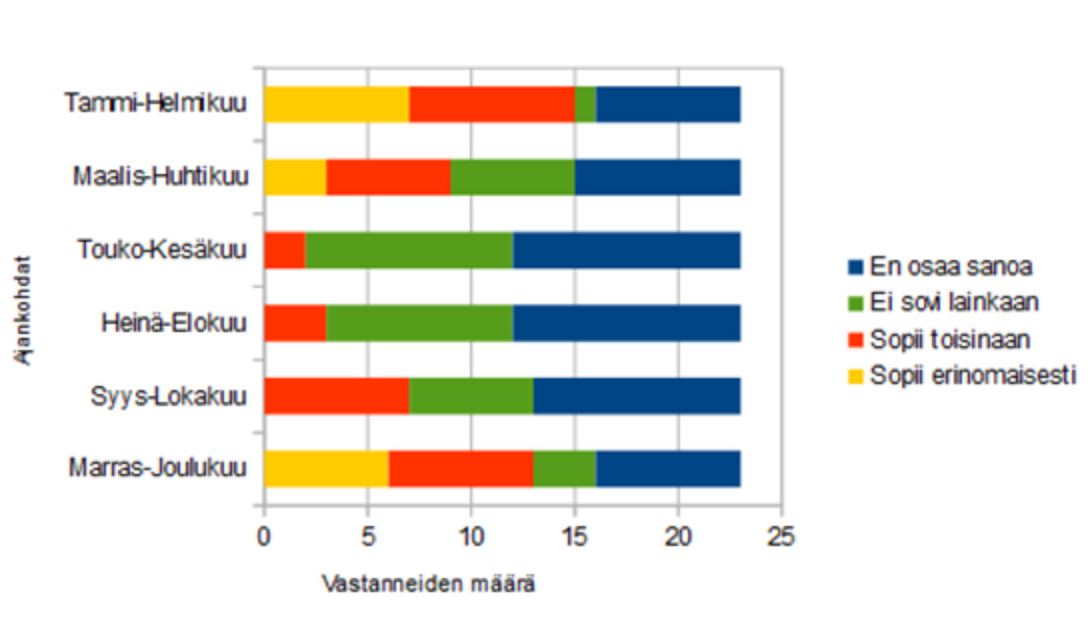
Lopuksi vastanneet saivat itse suoraan ehdottaa täydennyskoulutusaiheita, joita pitivät tärkeinä ja toivoisivat mahdollisten täydennyskoulutusten aihealueiksi (TAULUKKO 2). Eniten ehdotuksia saivat yrittäjyyteen liittyvät opinnot, joista toivottiin hortonomiopinnoissaan aikaisemmin toisen suuntautumisvaihtoehdon valinneille tarkoitettua peruskurssia ja yrittäjyyden syventäviä opintoja. Sähköisten myyntikanavien ja sosiaalisen median käyttömahdollisuuksia puutarha-alalla toivottiin myös yhdeksi täydennyskoulutuksen aiheeksi.

TAULUKKO 2. Vastanneiden ehdottamat täydennyskoulutusaiheet

Yrittäjyys, sen kirjanpito ja byrokratia	4
Markkinoinnin ja sähköisten myyntikanavien sekä sosiaalisen median käyttö puutarha-alalla	2
Floristiikan perus- ja jatkokurssi	1
Työyhteisötaidot nykypäivän työympäristössä	1
Puutarha-alan koneet ja laitteet	1
Luonnonmukaisen tuotannon ajankohtaista tietoa	1
Vihersisustaminen	1
Kasvintuntemus	1
Käytännön perustietoa kasvien hoitamisesta	1

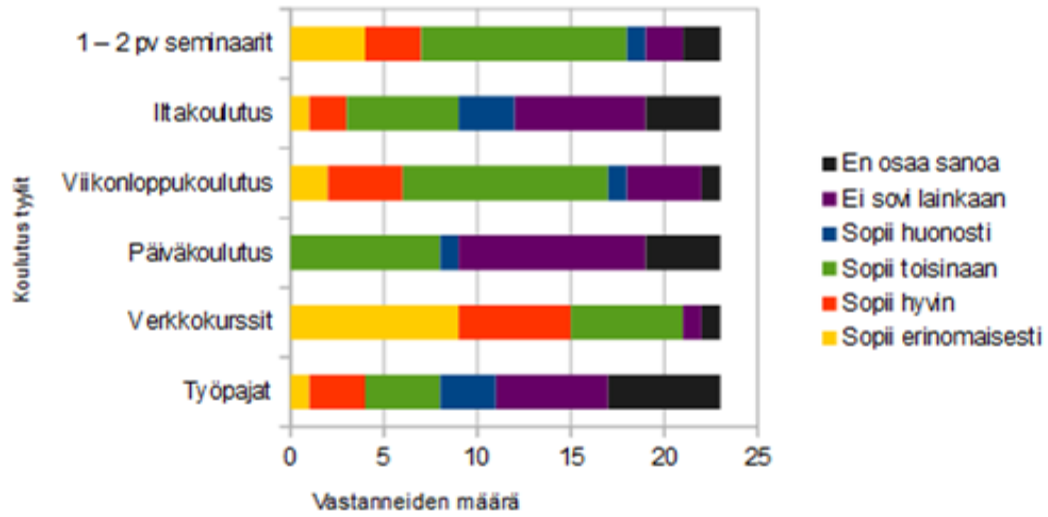
Viljelytekniikat	1
Vanhojen tietojen päivittäminen ajan tasalle	1
Puutarhakauppa nykyajan Suomessa	1
En keksi muita lisäkoulutuksen aiheita	13

Täydennyskoulutusten ajankohdaksi vastaajat saivat arvioida eri järjestämiskuukausien sopivuutta (KUVIO 13). Sopivimmaksi ajankohdaksi ehdotettiin vuoden talvikuukausia. Tammi – helmikuu sopi parhaiten yli 65 %:lle vastanneista ja marras – joulukuu noin 56 %:lle. Huonoiten vastanneille sopi touko – kesäkuu, jolloin ainoastaan 8 % vastanneista ilmoitti voivansa osallistua koulutuksiin toisinaan. Heinä – elokuussa koulutusilaisuudet sopivat toisinaan 13 %:lle. Kaikissa ajankohdissa keskimäärin 30 % vastanneista ei osannut sanoa, miten hyvin koulutusajankohta sopisi heille.

KUVIO 13. Täydennyskoulutuksen järjestämisaikojen sopivuus (n = 23)

Vastanneet saivat myös arvioida itselleen parhaiten sopivan täydennyskoulutuksen järjestämismenetelmän. Koulutustyyliä suosituimmaksi valittiin verkkokurssit, joita kannatti 91 % vastanneista. Lopuista koulutusmalleista parin päivän seminaarit ja viikonloppukoulutukset kiinnostivat jonkin verran.

KUVIO 14. Täydennyskoulutuksen koulutustyyliä sopivuus (n = 23)

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Oulun ammattikorkeakoulusta valmistuneille puutarhatalouden hortonomeille suunnatun lisäkoulutuskyselyn avulla oli tarkoitus hankkia alustavaa tietoa tulevien koulutustilaisuuksien suunnittelua varten.

Kyselyn tulosten perusteella selvisi, että valmistuneet hortonomit ovat kiinnostuneita osallistumaan täydennyskoulutuksiin. Asuinpaikkansa ilmoittaneiden vastaajien perusteellaärkevin paikkakunta järjestää koulutuksien mahdolliset lähiseminaarit on Oulu. Lisäkoulutuksien koulutustyyleistä vastanneille parhaiten sopivaksi valittiin verkkokurssit. Vastanneet olivat myös valmiita osallistumaan parin päivän seminaareihin ja viikonloppukoulutuksiin. Koulutustilaisuuksien sopivimmiksi ajankohdiksi vastanneet valitsivat talvikuukaudet, marraskuusta helmikuuhun. Avoimissa vastauksissa muutamat tarkensivat toivovansa lyhyitä kurseja alan ajankohtaisista aiheista ja yksi vastaajista tähdensi, että olisi tärkeää järjestää täydennyskoulutukset työssäkäynnin ohella suoritettaviksi.

Kyselyyn vastanneet arvioivat kiinnostustaan 21:een ennalta annettuun lisäkoulutusaiheeseen ja heille annettiin myös mahdollisuus avoimesti täsmentää aiheita, joista he toivoisivat lisäkoulutusta. Kyselyn tulosten ja alan trendien perusteella esityksenä on, että alalla tarvitaan koulutuksia johtotehtävissä, kasvinsuojelussa, uusista viheralueiden kasvilajeista ja -lajikkeista, sähköisten myyntikanavien käytöstä puutarha-alalla, viherrakentamisessa ja suunnittelussa. Tarvetta on todettu olevan myös mahdollisuuksille luoda yhteistyösuhteita muiden alalla toimivien henkilöiden kanssa. Kyselyyn vastanneet hortonomit ehdottivat avoimessa vastauksessa yhdeksi lisäkoulutusaiheeksi syventäviä opintoja yrittäjyydestä, sen kirjapidosta ja byrokratiasta.

7 POHDINTA

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli selvittää kyselytutkimuksen avulla, miten kiinnostuneita Oulun ammattikorkeakoulusta valmistuneet puutarhatalouden hortonomit olisivat alansa lisäkoulutuksesta ja kerätä pohjatietoa lisäkoulutuksia tulevaisuudessa suunnittelevalle taholle. Lisäkoulutusaiheita ja trendejä keräsin puutarha- ja viheralan ammattilehdistä.

Lisäkoulutuksien aiheita löytyi melko helposti tarjolla olevista alan ammattilehdistä. Ongelmaksi muodostuikin toisinaan mahdollisten koulutusaiheiden liian suuri määrä. Varsinaiseen kyselyyn pyrin valitsemaan ne täydennyskoulutusaiheet, joissa oli viime vuosien aikana tapahtunut muutoksia tai niistä oli kehittynyt alan trendejä. Olisin toivonut voivani käyttää opinnäytetyöni pohjatietona myös ruotsinkielisiä lähteitä, mutta kielimuuri osoittautui tässä vähän liian korkeaksi.

Koin että minulla oli alussa hiukan hankala sisäistää, mitä opinnäytetyöni toivottiin sisältävän ja keskityin monesti liian intensiivisesti aiheisiin, jotka eivät olleet työlleni lähes ollenkaan relevantteja. Tähän tuhlautui paljon aikaa ja alun perin itselleni asettamani työnaikataulu ei toteutunut lainkaan suunnitelmieni mukaan. Olisin päässyt myös monista hankalaksi kokemistani tekijöistä paljon nopeammin yli, jos olisin hakenut opastusta aikaisemmin. Opin kuitenkin näiden harha-askelten ansiosta loppujen lopuksi tutkimaan aiheitani laajakatseisemmin ja keskittymään paremmin aiheelle tärkeisiin seikkoihin.

Itse koen, että tämä tekemäni työ antaa vasta aivan alustavaa tietoa lisäkoulutuksien toteuttamiselle. Varsinaiset lisäkoulutukset suunnitteleva ja toteuttava taho joutuu todennäköisesti suorittamaan paljon jatkoselvityksiä aiheesta. Monissa lisäkoulutusaiheissa saattaa esim. olla tarpeen selvittää myös minkä tasoista koulutusta tulisi järjestää. Koulutukseen osallistuvat henkilöt kuuluvat luultavasti eri osaamistasoihin ja saattavat toivoa lisäkoulutuksien olevan joko syventäviä tai perusteita käsitteleviä. Monista aiheista, joista kyselyssä toivottiin lisäkoulutusta, on jo tarjolla monenlaisia kursseja. Näissä tapauksissa ongelma saattaa olla siinä, ettei tieto tarjolla olevista lisäkoulutuksista saavuta niitä kaipaavia hortonomeja tai olemassa olevien koulutuksien sisältö ei kata puutarha-alalla toimivan henkilön tarpeita aiheesta. Kyselyssä koulutustyyliä ja ajankohtia koskevat vastaukset tuskin tulevat muuttumaan pian. Sähköisesti suoritettavat verkkokurssit ja pari päivän kestoiset koulutustilaisuudet ovat helposti myös työssäkäyvien

henkilöiden suoritettavissa. Talvikuukaudet tulevat edelleen olemaan aikaa, jolloin puutarha-alan toimijoista suurin osa keskeyttää toimintansa ja sen työntekijät voivat ongelmitta osallistua lisäkoulutuksiin.

Koin että opin tämän työn työstämisen ohella paljon uutta tietoa puutarha-alan moninaisista osa-alueista ja niiden haasteista ja tulevaisuudesta. Oli myös erittäin mielenkiintoista perehtyä sekä alan ammattilehdissä julkaistuihin artikkeleihin, että käytännön tasolla työskentelevien hortonomien mielipiteisiin. Sain myös samalla kokemusta kyselytutkimuksen toteuttamisesta, josta uskon olevan minulle hyötyä myös tulevaisuudessa.

LÄHTEET

Jalkanen, J. 2014. Kallis energia järjikäyttöön. Puutarha & Kauppa 18 (9), 6-9.

Jalkanen, J. & Saviranta, P. 2014. Somesta puhtia myyntiin. Puutarha & Kauppa. 18 (2), 5-6.

Jalkanen, J., Saviranta, P. & Soini, M. 2012. Suurten odotusten ryhmäkasvit. Puutarha & Kauppa. 16 (7). 6.

Junnila, S. 2012. Integroitu kasvinsuojelu – IPM Tarpeenmukaista täsmätoimintaa. Teoksessa Ahvenniemi, P (toim.) Ajankohtaisia kasvinsuojeluohjeita. Kasvinsuojeluseura ry. 5-7.

Karppinen, S. 2014. Luomutuotanto. Luonnonvarakeskus. Hakupäivä: 20.02.2015.
<http://www.maataloustilastot.fi/e-lehti-luomutuotanto/index.html>

Kauppalehti. 2014. Yrityshaku. Hakupäivä: 16.04.2015,
<http://www.kauppalehti.fi/yritykset/yritys/suomen+luomutukku+oy/23429782>

Kinnanen, H. 2012. Lupaavia luumuja, parhaita päärynöitä. Puutarha & Kauppa. 16 (11), 10-11.

Markkinointi & Mainonta. 2013. Tutkimus: Facebookilla on merkittävä rooli kuluttajan tekemissä valinnoissa. Hakupäivä: 12.01.2015,
<http://www.marmai.fi/uutiset/tutkimus+facebookilla+on+iso+rooli+elintarvik+evalinnoissa/a2184177>

Oulun ammattikorkeakoulu. 2015. Opinto-opas. Hakupäivä: 15.02.2015,
<http://www.oamk.fi/opinto-opas/>

Pirhonen, A. 2015. Asiakaspalvelukoulutusta Pirilän Kukkatalossa. Puutarha & Kauppa. 19 (1), 13.

Rahtola, M. 2014. Puutarha-alan sykähdykset 2014. Puutarha & Kauppa. 18 (21). 7.

Rinkinen, T. 2014. Kasvinsuojelulainelainsäädäntö uudistui – ammattikäyttäjät koulun penkille. Viherympäristö. 22 (1), 13.

Salonen, K. 2014. Vetoapua viherkatoille. Viherympäristö. 22 (1), 22-24.

Soini, M. 2015. Puutarhamyymäläketjujen asiakaspalvelu arvioitiin Saksassa. Puutarha & Kauppa. 19 (1), 13.

Suonio, T. 2013. Toimivat viherkatot. Puutarha & Kauppa. 17 (17), 25.

Tajakka, H. 2014. Puutarha-alan koulutusstrategia valmistui. Viherympäristö. 22 (1), 10.

Tolonen, M. 2013. Sammal on luonnonmukaisen ja urbaanin ympäristön kaunistaja. Puutarha & Kauppa. 17 (17), 11.

Tukes. 2015. Kasvinsuojelukoulutus ja -tutkinto. Hakupäivä 25.08.2015, <http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kemikaalit-biosidit-ja-kasvinsuojeluaineet/Kasvinsuojeluaineet/Kasvinsuojelukoulutus-ja-tutkinto/>

Viheraluerakentajat ry. 2012. Viherrakentamisessa vahvaa kasvua. Puutarha & Kauppa 17 (7), 36.

Vilander, A. 2014. Lisää vihanneksia teollisuudelle. Puutarha & Kauppa. 18 (2) 18.

Vuori, E. 2012a. Muotoja ja värejä lehdillä. Puutarha & Kauppa. 16 (17), 18-19.

Vuori, E. 2012b. Luomunkin on oltava helppoa. Puutarha & Kauppa. 16 (7), 14.

Vuori, E. 2014a. Harjuviljelyllä hyvänlaatuisia taimia. Puutarha & Kauppa. 18 (16), 19.

Vuori, E. 2014b. Kunta on vakiinnuttanut paikkansa. Puutarha & Kauppa. 18 (20), 20-21.

Vuori, E & Vuori, M. 2012. Yrteistä myös silmänruokaa. Puutarha & Kauppa. 16 (2), 10 – 11.

Webropol Oy, 2015. Kysely- ja raportointityökalu. Hakupäivä: 25.08.2015,

<http://webropol.fi/kysely-ja-raportointityokalu/>

LIITTEET

PUUTARHATALOUDEN KOULUTUS JA TUTKINTO-OHJELMA

LIITE 1

Luonnonvara-alan ammattikorkeakoulututkinto

Suuntautumisvaihtoehdot:

Yritystoiminnan				suuntautumisvaihtoehto,
Hortonomi	(AMK),	240	op	(4 vuotta)
Vihertuotannon				suuntautumisvaihtoehto,
Hortonomi	(AMK),	240	op	(4 vuotta)

Koulutusohjelman tavoitteena on kouluttaa asiantuntijoita ja yrittäjiä, jotka osaavat suunnitella ja organisoida puutarhatuotantoa liiketaloudellisesti kannattavasti ja ympäristövastuullisesti. Koulutusohjelmasta valmistunut osaa tehdä puutarhakasvien viljely- ja hoitotöitä sekä kasvinsuojelun suunnittelua ja sadon käsittelyä. Hän tuntee ja osaa valita käyttötarkoitukseen sopivia kasveja. Tavoitteena on myös ymmärtää alan kustannuksiin vaikuttavia tekijöitä ja osata tehdä kannattavuuslaskentaa sekä tuntea puutarha-alan yrittäjyyttä ja hanketoimintaa. Valmistuneet tuntevat puutarhakaupan ja markkinoinnin sekä ymmärtävät kansainvälisyyskehityksen vaikutukset alalla. Vihertuotannon suuntautumisvaihtoehdon suorittanut osaa suunnitella ja toteuttaa viherurakointia sekä tehdä pienimuotoisia pihasuunnitelmia. Yritystoiminnan suuntautumisvaihtoehdon käynyt osaa suunnitella puutarhatuotantoa ja tehdä puutarhayrityksen strategista suunnittelua sekä laadunhallintaa.

Yritystoiminnan sv:n käytyään opiskelija hallitsee puutarhakasvien viljelyn, tuotannon suunnittelun ja markkinoinnin. Hän pystyy toimimaan puutarha-alan yrittäjänä ja kehittämään puutarhayrityksen toimintaa.

Vihertuotannon sv:n suoritettuaan opiskelija pystyy suunnittelemaan, johtamaan ja valvomaan viheralueiden rakentamista ja hoitoa. Hän pystyy myös tuottamaan ja markkinoimaan viheralueilla tarvittavia kasveja ja tekemään pienimuotoisia pihasuunnitelmia.

Koulutuksessa korostetaan opiskelijan aktiivisuutta sekä ryhmässä toimimisen taitoja. Opiskelu pohjautuu ongelmalähtöiseen työtapaan. Erilaiset projektit ja oppimistehtävät ovat olennainen osa opiskelua. Opiskelijalla on kotimaisten opintojen lisäksi käytettävissään laaja valikoima kansainvälisiä opintoja eri ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa useissa Euroopan maissa. Työelämäosaamista syvennetään kotimaisella ja kansainvälisellä harjoittelulla.

Tutkinnon rakenne

Perusopinnot	60 op
Ammattiopinnot	120 op
Vapaasti valittavat opinnot	15 op
Ammattitaitoa edistävä harjoittelu	30 op
Opinnäytetyö	15 op
Opinnot yhteensä	240 op

PUUTARHATALOUDEN TUTKINTO-OHJELMA

PERUSOPINNOT

60

Perusopintojen tavoitteena on antaa opiskelijalle laaja-alainen yleiskuva asianomaisen tehtävälueen asemasta ja merkityksestä yhteiskunnassa, työelämässä ja kansainvälisesti, perehdyttää opiskelija asianomaisen tehtävälueen yleisiin teoreettisiin perusteisiin ja viestintään sekä antaa hänelle ammatin harjoittamisen ja ammatillisen kehityksen kannalta tarpeellinen kielitaito (A 352/2003).

		OPINTOVUOSI										
		1	2	3	4	5						
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	op	
LUKUKAUSI												
L001001	Orientoituminen opintoihin	2	1									3
L001003	Tietotekniikka	3	1									4

L001012	Viestintä	2	1							3
L001020	Matematiikka			4						4
L001030	Kasvibiologia			5						5
L001040	Maaperäkasvutekijät			6						6
L001050	English for Working Life			3						3
L001060	English for Profession			3						3
L001070	Svenska för arbetslivet			3						3
L001080	Yrittäjyys			5						5
L001090	Aineiston hankinta ja analyysi					6				6
L001100	Tutkimus- ja kehittämistoiminta							5		5
L001110	Ympäristöasioiden hallinta			3	3					6
L001120	Työyhteisötaidot			2	2					4

AMMATTIOPINNOT 120

Ammattiopintojen tavoitteena on perehdyttää opiskelija asianomaisen ammatillisen tehtäväalueen keskeisiin ongelmakokonaisuuksiin ja sovellutuksiin sekä niiden tieteellisiin tai taiteellisiin perusteisiin siten, että opiskelija kykenee itsenäisesti työskentelemään tehtäväalueen asiantuntijatehtävissä, kehitystyössä ja yrittäjänä (A 352/2003).

OPINTOVUOSI	1	2	3	4	5					
LUKUKAUSI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	op

PAKOLLISET AMMATTIOPINNOT 65

L016000	Soveltava kasvibiologia			5						5
L016011	Kasvihuonetuotannon perusteet			5						5
L016012	Kasvihuoneviljelytekniikka		1	4						5
L016020	Viljelytekniikka avomaalla			5						5

L016031	Avomaan vihannes- ja marjatuotanto	1 6	7
L016032	Ravintokasvit	3	3
L016040	Puutarhakasvien kasvinsuojelu	5	5
L016050	Taimitarhatuotanto	5	5
L016080	Puutarhayrittäminen	1 4	5
L014040	Viheralueiden kasvit	2 3	5
L014100	Viheralueiden hoito	5	5
L012400	Markkinointi	5	5
L012090	Ympäristö- ja laatujohtamisen perusteet	5	5

YRITYSTOIMINNAN SUUNTAUTUMISVAIHTOEHTO 55

OPINTOVUOSI	1	2	3	4	5					
LUKUKAUSI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	op

PAKOLLISET AMMATTIOPINNOT 35

L016300	Marjatuotannon erikoiskurssi	5	5
L016310	Vihannestuotannon erikoiskurssi	5	5
L016500	Kasvihuonevihannesten tuotanto	5	5
L016510	Koristekasvien viljely kasvihuoneessa	5	5
L012410	Sisäinen laskenta	5	5
L012440	Laatujohtaminen ja toimintajärjestelmät	5	5
L012450	Liiketoimintaprojekti	5	5

VAIHTOEHTOISET AMMATTIOPINNOT 20

L012430	Investointien suunnittelu	5	5
L012761	Luonnonyrtyt	5	5
L012762	Luonnon sienet ja marjat	5	5
L016390	Syvennetty kasvinsuojelu	5	5
L012722	Perunantuotanto	5	5
L016400	Floristiikan perusteet	5	5
L014560	Viherkasvit ja vihersisustaminen	5	5
L012310	Ympäristöjärjestelmät	5	5
L014550	Ryhmäkasvit ja niiden käyttö	1 4	5
L016430	Puutarhakauppa	5	5

Studies Abroad

Ulkomaanopintoja voidaan hyväksilukea/korvata vaihtoehtoisii ammattiopintoihin henkilökohtaisen opintosuunnitelman mukaisesti.

VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT

15

OPINTOVUOSI

1 2 3 4 5

LUKUKAUSI

1 2 3 4 5 6 7 8 9 op

L019010	Alan kansainvälinen toimintaympäristö	5	5
L019000	Kestävän kehityksen ajankohtaiset asiat	3	3

Ulkomaan vaihtoon valmentautuminen

3

Pakollinen opiskelijoille, jotka lähtevät vaihtoon.

Y00021E	Orientation to Student Exchange		3
-------------------------	---------------------------------	--	---

Studies Abroad

Ulkomaanopintoja voidaan hyväksilukea/korvata vapaasti valittaviin opintoihin henkilökohtaisen

opintosuunnitelman mukaisesti.

AMMATTITAITOA EDISTÄVÄ HARJOITTELU 30

Harjoittelun tavoitteena on perehdyttää opiskelija ohjatusti erityisesti ammattiopintojen kannalta keskeisiin käytännön työtehtäviin sekä tietojen ja taitojen soveltamiseen työelämässä (A 352/2003). Harjoittelun tai osan harjoittelusta voi suorittaa myös ulkomailla.

	OPINTOVUOSI	1					2				3			4		5		op
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
	LUKUKAUSI	1	2	3	4	5	6	7	8	9								
L067010	Puutarhaharjoittelu					18				12								30

OPINNÄYTETYÖ 15

Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää ja osoittaa opiskelijan valmiuksia soveltaa tietojaan ja taitojaan ammattiopintoihin liittyvässä käytännön asiantuntijatehtävässä (A 352/2003).

	OPINTOVUOSI	1					2				3			4		5		op
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
	LUKUKAUSI	1	2	3	4	5	6	7	8	9								
L017020	Opinnäytetyö						5	5	5									15

OPINNOT YHTEENSÄ 240

OPINTOVUOSI	1	2	3	4	5	LUKUKAUSI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	op
-------------	---	---	---	---	---	-----------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

		OPINTOVUOSI					LUKUKAUSI									
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	op
PAKOLLISET AMMATTIOPINNOT																40
L014080	Pihasuunnittelu					5										5
L014070	Viherrakentamisen materiaalit ja rakenteet					5										5
L014050	Mittaustekniikka					5										5
L014090	Viherrakentaminen					5										5
L014500	Viherurakoinnin perusteet					5										5
L014550	Ryhmäkasvit ja niiden käyttö								1	4						5
L014570	Vihertuotantoprojekti												10			10
VAIHTOEHTOISET AMMATTIOPINNOT																15
L014380	Syvennetty kasvilajintuntemus								1	4						5
L016390	Syvennetty kasvinsuojelu															5
L016400	Floristiikan perusteet												5			5
L014560	Viherkasvit ja vihersisustaminen												5			5
L012310	Ympäristöjärjestelmät													5		5
L014510	Vihertöiden valvonta													5		5
L014520	Maarakentaminen												5			5
L016430	Puutarhakauppa													5		5
L014410	Erikoismateriaalit ympäristörakentamisessa													5		5
L014002	Suomen kasvillisuus ja luonnonsuojelu												5			5
L014003	Kasvillisuuskartoitus													5		5

Studies Abroad

Ulkomaanopintoja voidaan hyväksilukea/korvata vaihtoehtoisin ammattiopintoihin henkilökohtaisen opintosuunnitelman mukaisesti.

+ VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT 15

		OPINTOVUOSI										
		LUKUKAUSI										
		1	2	3	4	5						
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	op	
L019010	Alan kansainvälinen toimintaympäristö					5						5
L019000	Kestävän kehityksen ajankohtaiset asiat					3						3
Ulkomaan vaihtoon valmentautuminen											3	
Pakollinen opiskelijoille, jotka lähtevät vaihtoon.												
Y00021E	Orientation to Student Exchange											3

Studies Abroad

Ulkomaanopintoja voidaan hyväksilukea/korvata vapaasti valittaviin opintoihin henkilökohtaisen opintosuunnitelman mukaisesti.

+ AMMATTITAITOA EDISTÄVÄ HARJOITTELU 30

Harjoittelun tavoitteena on perehdyttää opiskelija ohjatusti erityisesti ammattiopintojen kannalta keskeisiin käytännön työtehtäviin sekä tietojen ja taitojen soveltamiseen työelämässä (A 352/2003). Harjoittelun tai osan harjoittelusta voi suorittaa myös ulkomailla.

		OPINTOVUOSI										
		LUKUKAUSI										
		1	2	3	4	5						
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	op	

L067010	Puutarhaharjoittelu	18	12	30
-------------------------	---------------------	----	----	----

+ OPINNÄYTETYÖ										15
-----------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	-----------

Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää ja osoittaa opiskelijan valmiuksia soveltaa tietojansa ja taitojaan ammattiopintoihin liittyvässä käytännön asiantuntijatehtävässä (A 352/2003).

OPINTOVUOSI	1	2	3	4	5					
LUKUKAUSI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	op

L017020	Opinnäytetyö				5	5	5			15
-------------------------	--------------	--	--	--	---	---	---	--	--	----

OPINNOT YHTEENSÄ										240
-------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	------------

OPINTOVUOSI	1	2	3	4	5					
LUKUKAUSI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	op

Valmistuneiden puutarhatalouden hortonomien lisäkoulutustarve

Tähdellä (*) merkityt kysymykset ovat pakollisia.

1. Sukupuoli *

- Mies
 Nainen

2. Ikä *

- 20-25
 25-30
 30-35
 35-40
 40-45
 45-50
 50-55
 55-60

3. Asuinpaikka

4. Minä vuonna olet valmistunut Oamkista puutarhatalouden hortonomiksi?

*

5. Oliko sinulla puutarha-alan koulutusta ennen kuin aloitit hortonomin opinnot?

Kyllä, mitä?

Ei, miltä pohjalta hait hortonomikoulutukseen?

6. Oletko puutarha-alan töissä? *

- Olen sesonkityössä
- Olen ympärivuotisessa työssä
- Omistan oman puutarha-alan yrityksen
- Olen tällähetkellä työtön/vanhempainlomalla tms.
- Olen muissa kuin puutarha-alan töissä

7. Jos olet muissa kuin puutarha-alan töissä, onko Oamkissa saamastasi koulutuksesta hyötyä siinä?

- Koulutuksestani on hyötyä työssäni
- Työni on koulutustani vastaamaton

8. Onko sinulla mahdollisesti jonkin muu syy mikset ole koulutustasi vastaavassa työssä?

9. Mitä puutarhatalouden koulutuksesta saamiasi tietoja olet erityisesti voinut hyödyntää työssäsi? *

10. Mitä puutarhatalouden koulutuksessa olisi vielä ollut kehittämisen

varaava? *

11. Kerro, mistä aiheesta toivoisit täydennyskoulutusta? Kysymyksessä numero 12 on valmiita ehdotuksia, joihin pyydämme kertomaan kiinnostuksesi. Lopussa on avoin kohta muille toiveille ja täydennyksille. *

- En tarvitse täydennyskoulutusta
- Olen kiinnostunut täydennyskoulutuksesta

12. Arvioi kiinnostuksesi seuraaviin täydennyskoulutusaiheisiin

0 = En ole kiinnostunut

1 = Olen hiukan kiinnostunut

2 = Olen jokseenkin kiinnostunut

3 = Olen erittäin kiinnostunut

	0	1	2	3
Asiakaspalvelu *	☐	☐	☐	☐
Markkinointi *	☐	☐	☐	☐
Sähköisten myyntikanavien käyttö *	☐	☐	☐	☐
Uudet viljelykasvit ja -lajikkeet				
marjat ja hedelmät *	☐	☐	☐	☐
avomaan vihannekset *	☐	☐	☐	☐
kasvihuonekasvit *	☐	☐	☐	☐
ryhmäkasvit *	☐	☐	☐	☐
Uudet tuotantomenetelmät				
avomaa viljelyssä *	☐	☐	☐	☐
marjanviljelyssä *	☐	☐	☐	☐
kasvihuonetuotannossa *	☐	☐	☐	☐
Taimitarhatuotteet *	☐	☐	☐	☐
Luonnontuotteet *	☐	☐	☐	☐
Luomutuotanto *	☐	☐	☐	☐
Kasvinsuojelu *	☐	☐	☐	☐
Energia ratkaisut *	☐	☐	☐	☐

Varastointi *	☐	☐	☐	☐
Johtotehtävät *	☐	☐	☐	☐
Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa *	☐	☐	☐	☐
Viheralueiden uudet kasvit ja lajikkeet *	☐	☐	☐	☐
Pihasuunnittelu	☐	☐	☐	☐
Viherrakentaminen *	☐	☐	☐	☐

13. Täsmennä tähän yllä olevia täydennyskoulutustoiveitasi. *

14. Mitä muita toiveita sinulla olisi täydennyskoulutusaiheiksi? *

15. Milloin sinun olisi mahdollista osallistua koulutustilaisuuksiin?

- 0 = En osaa sanoa
 1 = Ei sovi lainkaan
 2 = Sopii toisinaan
 3 = Sopii erinomaisesti *

	0	1	2	3
Tammi-helmikuu	☐	☐	☐	☐
Maalis-huhtikuu	☐	☐	☐	☐
Touko-kesäkuu	☐	☐	☐	☐
Heinä-elokuu	☐	☐	☐	☐
Syys-lokakuu	☐	☐	☐	☐
Marras-joulukuu	☐	☐	☐	☐

16. Minkä tyylinen koulutus sopisi sinulle parhaiten?

- 0 = En osaa sanoa
 1 = Ei sovi lainkaan
 2 = Sopii huonosti

3 = Sopii toisinaan
4 = Sopii hyvin
5 = Sopii erinomaisesti
*

	0	1	2	3	4	5
1-2 pv seminaarit	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Iltakoulutus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Viikonloppukoulutus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Päiväkoulutus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Verkkokurssit	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Työpajat	☐	☐	☐	☐	☐	☐